AD Wikènt INHOUDSOPGAVE

Nieuwe roman van Quito Nicolaas *pagina 14+15*

Beelden Pirelli Kalender 2014

pagina 16

Voorproefje Audi Quattro

pagina 17

Rust in de zoutpannen Jan Thiel

pagina 18+19

Samsung gebogen Oled-tv
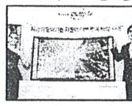
pagina 20

Guardians of Middle-earth naar Windows

pagina 21

Puzzels, Tooby, strip *pagina 22*

Goedkope iPhone 5C vrijwel zeker

pagina 23

Gezinsauto zonne-energie mag de weg op

pagina 23

IT-column *pagina 23*

Choice-award opgedragen aan Cory Monteith

pagina 24

WARWARU

De mens is onherleidbaar.

MARTIE GENGER

AD Wikènt is een wekelijkse uitgave van ABCourant NV en wordt als bijlage van de zaterdageditie van het Antilliaans Dagblad verspreid.

ABCourant NV
Prof. Kernkampweg z/n
Willemstad, Tel. 7472200

Nieuwe roman

ING'ers en *been to's* in de schaduw van hun herinneringen. Vier veertigers ontmoeten elkaar rond het jaareinde vier weken in het Arubaanse San Nicolas om de draad van vroeger weer op te pakken, oude vriendschapsbanden aan te halen en over van alles en nog wat te discussiëren.

Door Wim Rutgers

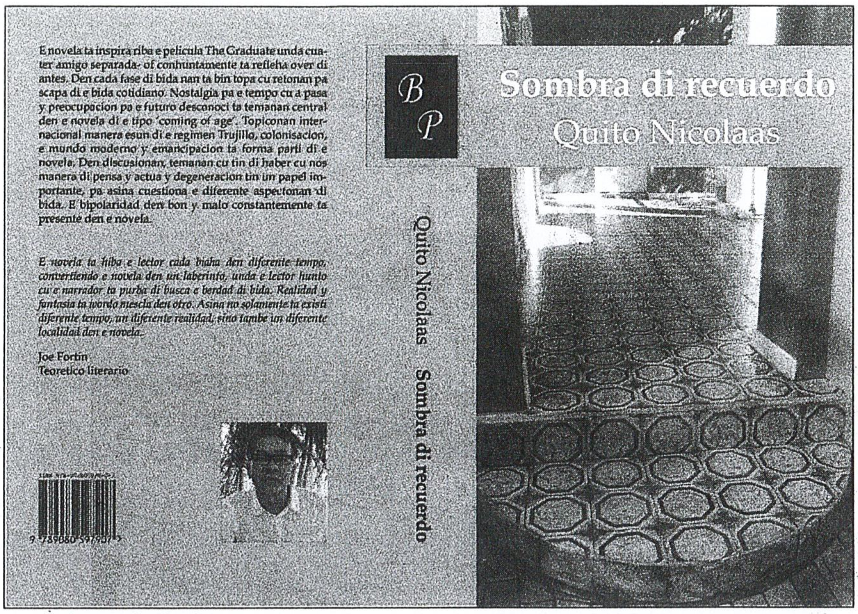

De omslag van het boek.

Je zou ze als ING'ers kunnen kwalificeren: In Nederland Geweest, een aanduiding die gewoonlijk inhoudt dat men wel in Nederland is geweest, maar zonder diploma of succes weer terug op het eiland is. Dat is overigens niet van toepassing op deze vier want ze hebben allen in het buitenland gestudeerd, zijn gediplomeerd en hebben nu belangrijke functies. Maar een ander kenmerk van de ING'er is wél van toepassing: voortdurend kritiek hebben op Nederland, maar desondanks voortdurend vergelijken van dat land met het geboorte-eiland. In Afrika werden deze mensen, met een ander accent, ook wel aangeduid als *been to's*, in Europa geweest en terug in het land van herkomst vol kritiek op wat ze daar in hun geboorteland aantreffen en met allerlei vormen van persoonlijke aanpassingsmoeilijkheden. Zowel ING als Been To is van toepassing op deze vier personen in de nieuwe roman van de van Aruba afkomstige al jaren in Nederland wonende auteur Quito Nicolaas.

Sombra di Recuerdo, inmiddels de tiende publicatie van Quito Nicolaas, is een dikke Papiamentstalige roman van niet minder dan vierhonderd bladzijden, die op een mysterieuze manier begint met een grote ramp op het eiland Aruba met talrijke doden en immense materiële schade. Waarop moet en zal dat uitdraaien, vraagt de nieuwsgierige lezer zich af. Nou eigenlijk nergens, want het blijkt achteraf slechts een droom geweest te zijn.

De vier hoofdpersonen zijn Jane, een journaliste die in de Verenigde Staten (VS) heeft gestudeerd, Andres die leraar in het voortgezet onderwijs is, Dennis die sociaal-cultureel onderzoek verricht en de sociologe Germaine, die weliswaar evenals de anderen in San Nicolas is opgegroeid, maar Nederlandse ouders heeft, in Nederland werkt en nu met vakantie op het eiland is.

San Nicolas, het Arubaanse stadje waar het hele verhaal zich afspeelt.

De schaduwen van de herinnering omvatten voor de vier hoofdpersonen dus de ruimtes buitenland en geboorte-eiland en twee tijden: de herinnering aan een gezamenlijke jeugd en het heden waar ze elkaar ontmoeten en weer nader tot elkaar komen, op een moment dat ze de leeftijd hebben bereikt waarop ze zelf opgroeiende kinderen hebben. In hoofdstuk 25 gebruikt de verteller daarvoor het beeld van een X, twee of meer mensen komen aanvankelijk dichter bij elkaar, de levens kruisen elkaar en er ontstaat daarna weer verwijdering. Onderlinge wisselende relaties van de vier personen in allerlei gradaties van intimiteit vormen dan ook de rode draad van het verhaal. Het vertelperspectief ligt volgens een nogal los schema zonder veel ordening afwisselend bij een, twee of alle hoofdfiguren, soms even onderbroken door een ik-fragment.

Door al de vertelde jeugdherinneringen aan het opgroeien in San Nicolas is *Sombra di recuerdo* in zekere zin ook een 'coming

van Quito Nicolaas

Quito Nicolaas

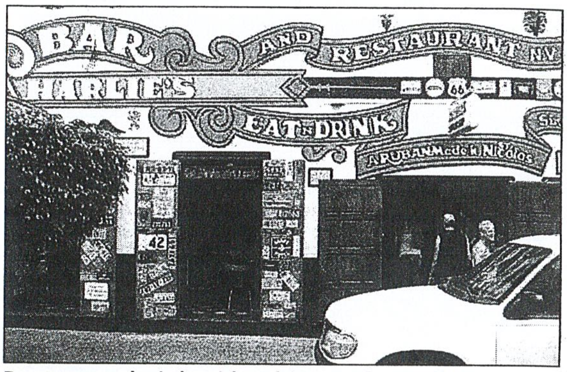

De personages bevinden zich vaak in een cafetaria of bar in San Nicolas.

of age' roman van jongeren op weg naar volwassen verantwoordelijkheid, een thema dat structureel versterkt wordt door het herhaaldelijk op belangrijke plaatsen in het verhaal intertekstuele gebruik van een filmgegeven als van Dustin Hoffmans rol in *The Graduate*, waarbij een jonge student een seksuele relatie heeft met de moeder van zijn vriendin - een motief dat gespiegeld wordt in een soortgelijke bekentenis van Andres tegenover zijn vrienden. Naast dit herhaaldelijk voorkomende motief brengt een ander leidmotief rond een envelop met geheimzinnige foto's wat doorlopende spanning in het verhaal.

Het verhaal is minder een psychologisch portret van vier personages van vlees en bloed dan een sociale roman waarbij de hoofdpersonen de dragers zijn van tal van politiek-maatschappelijke ideeën van de verteller. De verteller gebruikt de personages om hen in elke situatie uitgebreide commentaren te laten geven. Er is nagenoeg geen enkel aspect van de Arubaanse maatschappelijke realiteit die in de talrijke dialogen en discussies geen aandacht krijgt die de voortgang van het verhaal overwoekeren: persvrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid en integriteit, traditionele politieke patronage, de vaak ouderwetse opvoeding met generatieverschillen als gevolg, machismo en incest, taal, cultuur, autoritair koloniaal onderwijs en leesbevordering, de maatschappelijke rol van de vrouw en feminisme, veiligheid, maar ook regionale politiek zoals de seksuele schanddaden van dictator Trujillo in Santo Domingo. Ook Nederland krijgt zijn deel van de kritiek als Dennis als succesvol onderzoeker in Nederland zich verplicht voelt ontslag te nemen omdat juist hem als migrant wordt opgedragen te gaan onderzoeken wat een allochtoon de Nederlandse staat kost. Hij reageert principieel en remigreert. Al deze motieven worden in een duaal verband geplaatst, dat niet alleen is samen te vatten als een spanningsveld tussen traditie en moderniteit, maar vooral als een persoonlijke keuze van principiële eerlijkheid tegenover anderen en vooral tegenover jezelf.

Het is jammer dat al deze discussies het verhaalverloop overwoekeren. Ik begrijp en respecteer de inzet van de verteller dit allemaal aan de orde te stellen, maar merk tegelijkertijd op dat het nogal wat van lezers vergt om die discussies steeds geïnteresseerd, steeds weer bladzijden lang te blijven volgen. Waar de personages zich ook bevinden, in een cafetaria of bar in San Nicolas, thuis of tijdens een ritje op het eiland, elke situatie wordt aangegrepen om tot uitgebreide discussies te komen.

Het woord 'sombra' uit de titel roept in de betekenis van 'schaduw' misschien op het eerste oog een negatieve reflectie op, maar het woord heeft volgens het woordenboek van Sidney Joubert een aantal betekenissen als het doorschijnen (van stof); vlaggen; smeulen (van vuur); in de schaduw zitten om beschutting te zoeken tegen de warmte van de zon, waarvan verschillende in het verhaal inderdaad ook voorkomen.

De voorkaft bevat een toepasselijke foto van het interieur van het Arubaanse archeologische museum. Volgens het colofon is de tekst door niet minder dan vier personen gecorrigeerd. In een stevig ingenaaide vorm is het dikke boek heel handzaam stevig uitgegeven door de persoonlijke uitgeverij van de auteur: Bookish Publisher. Na het vorige werk zie ik deze uitgave, ondanks mijn bezwaren, als het - voorlopig - hoogtepunt van het inmiddels aanzienlijke oeuvre van de auteur.

Quito Nicolaas:
Sombra di recuerdo
[Almere]: Bookish Publishers
400 pagina's
ISBN 978 90 805979-0-7

Er is nagenoeg geen enkel aspect van de Arubaanse maatschappelijke realiteit die in de talrijke dialogen en discussies geen aandacht krijgt waaronder het koloniaal onderwijs.

FOTO'S ANTILLIAANS DAGBLAD